

Titlul analizei impactului	Modificarea Regulamentului cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a gazelor naturale, aprobat prin Hotărârea ANRE 422/2019
Data:	01.11.2022
Autoritatea administrației publice (autor):	Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE)
Subdiviziunea:	Secția reglementări, Departamentul gaze naturale și energie termică
Persoana responsabilă și datele de contact:	Elena Ilescu, consultant, secția reglementări Tel: 022 823 930, eilescu@anre.md

Compartimentele analizei impactului

1. Definirea problemei

a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate

Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a gazelor naturale (în continuare – Regulamentul) aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 422/2019, reglementează calitatea serviciilor de transport și de distribuție a gazelor naturale prestate de către operatorul sistemului de transport (în continuare – OST), operatorul sistemului de distribuție (în continuare – OSD), utilizatorilor de sistem sau solicitanților. Regulamentul stabilește indicatorii generali și garanții de calitate a serviciilor de transport și de distribuție a gazelor naturale, precum și consecințele nerespectării de către OST, OSD a valorilor minime ale acestor indicatori.

Problemele care urmează a fi soluționate:

1. *dificultăți în determinarea limitelor admisibile ale indicatorului general de calitate SAIDI;*
2. *lipsa unor indicatori de calitate, care duc la neevaluarea calității serviciilor de transport și distribuție a gazelor naturale;*
3. *reducerea tarifului de 10%, prevăzut pentru nerespectarea valorilor minime ale indicatorilor de calitate de către operatorii de sistem, indicat în Regulament, este exagerat;*
4. *erori în sistemul de informații privind valorile indicatorilor de calitate realizați, prezentate de operatorii de sistem.*

b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate

Agenția stabilește **indicatori generali** care se calculează pentru operatorul de sistem, și **indicatori garanți** care vizează utilizatorul de sistem individual, precum și **valorile minime ale indicatorilor de calitate**, care se actualizează în funcție de situația obiectivă din sectorul gazelor naturale și de cerințele utilizatorilor de sistem.

Agenția este în drept să controleze, în modul și în limitele prevăzute de lege, dacă titularii de licență respectă condițiile stabilite pentru desfășurarea activităților licențiate, inclusiv drepturile consumatorilor finali și calitatea serviciilor prestate.

În conformitate cu aceeași lege, consumatorii finali au dreptul să solicite repararea prejudiciilor cauzate de către furnizor, de către operatorul de sistem în cazul livrării gazelor naturale cu încălcarea parametrilor de calitate, a indicatorilor de calitate stabiliți.

1. Dificultăți în determinarea limitelor admisibile ale indicatorului general de calitate SAIDI.

Potrivit prevederilor pct. 10 din Regulament, fiecare OSD este obligat să întreprindă toate măsurile necesare pentru a menține valoarea anuală a indicatorului SAIDI calculat pe întreprindere, în limitele admisibile stabilite de Agenție pentru toate întreruperile ce s-au produs în rețelele de distribuție a gazelor naturale. Limitele admisibile ale indicatorului SAIDI se vor stabili și se vor aproba de Agenție începând cu 1 ianuarie 2022, în baza informațiilor despre întreruperi, colectate de la operatorii de sistem, ca ulterior, potrivit pct. 11, limitele admisibile să fie stabilite de către Agenție o dată la 2 ani, separat pentru fiecare OSD. Astfel, noile exigențe care impun o evidență mai riguroasă a activității desfășurate de către OSD, cu precădere a evidenței ce ține de continuitatea serviciului de distribuție, precum și lipsa de experiență în calcularea valorilor SAIDI/SAIFI – care este o premieră pentru sectorul gazelor naturale, a generat dificultăți în crearea bazei de date statistice cu privire la întreruperi indispensabilă pentru stabilirea de către Agenție a limitelor admisibile ale indicatorului SAIDI pentru fiecare întreprindere separat. De aici, rezultă imposibilitatea respectării termenului stabilit în Regulament – 1 ianuarie 2022, prevăzut pentru stabilirea și aplicarea limitelor admisibile ale indicatorului SAIDI și necesitatea prelungirii termenului respectiv. Totodată, din considerentul expus – atât timp cât nu avem o statistică a întreruperilor, este prematur a se stabili operatorilor de sistem anumite limite obligatorii de a fi respectate. În acest sens, este necesară modificarea pct. 11 din Regulament, prin excluderea termenului prestabilit de „o dată la 3 ani” și substituirea lui cu termenul de „o dată la 2 ani” și care la stabilirea limitelor admisibile ale indicatorului SAIDI se va ține cont de valoarea medie ponderată a indicatorului SAIDI, care se va calcula pentru ultimii 3 ani de activitate. 3 2. În Regulament lipsesc unii indicatori de calitate, care duc la neevaluarea calității serviciilor de transport și distribuție a gazelor naturale. În procesul monitorizării și evaluării performanței serviciului de transport și de distribuție a gazelor naturale, cu precădere a aspectului ce ține de continuitatea serviciului, a apărut necesitatea stabilirii obligației pentru OSD de calculare a indicatorilor generali de continuitate SAIDI/SAIFI inclusiv și pentru întreruperile programate. În această ordine de idei, este necesară includerea în Regulament a obligației de calculare a indicatorilor generali de continuitate, inclusiv și pentru întreruperile programate, în urma căruia se propune modificarea pct. 9, 13 și 14 din Regulament. Calitatea relațiilor dintre operatori și consumatorii finali și/sau utilizatorii de sistem, în sensul Regulamentului în vigoare se apreciază în baza următorilor indicatori de calitate: eliberarea avizului de racordare solicitanților, racordarea la rețeaua de gaze naturale, reconectarea instalației de utilizare a consumatorilor finali la rețeaua de gaze naturale. Reieșind din practica multor consumatori casnici, s-a constatat o necorespondență a duratei timpului indicat în notificare cu durata reală a timpului pierdut în așteptarea la domiciliu a operatorului de sistem pentru a presta serviciul de demontare /montare a echipamentului de

măsurare pentru verificare metrologică periodică sau de înlocuire a echipamentului de măsurare, fapt pentru care ANRE propune completarea indicatorului general de calitate la acest subiect.

2. *În Regulament lipsesc unii indicatori de calitate, care duc la neevaluarea calității serviciilor de transport și distribuție a gazelor naturale.*

În procesul monitorizării și evaluării performanței serviciului de transport și de distribuție a gazelor naturale, cu precădere a aspectului ce ține de continuitatea serviciului, a apărut necesitatea stabilirii obligației pentru OSD de calculare a indicatorilor generali de continuitate SAIDI/SAIFI inclusiv și pentru întreruperile programate. În această ordine de idei, este necesară includerea în Regulament a obligației de calculare a indicatorilor generali de continuitate, inclusiv și pentru întreruperile programate, în urma căruia se propune modificarea pct. 9, 13 și 14 din Regulament. Calitatea relațiilor dintre operatori și consumatorii finali și/sau utilizatorii de sistem, în sensul Regulamentului în vigoare se apreciază în baza următorilor indicatori de calitate: eliberarea avizului de racordare solicitanților, racordarea la rețeaua de gaze naturale, reconectarea instalației de utilizare a consumatorilor finali la rețeaua de gaze naturale. Reieșind din practica multor consumatori casnici, s-a constatat o necorespondență a duratei timpului indicat în notificare cu durata reală a timpului pierdut în așteptarea la domiciliu a operatorului de sistem pentru a presta serviciul de demontare /montare a echipamentului de măsurare pentru verificare metrologică periodică sau de înlocuire a echipamentului de măsurare, fapt pentru care ANRE propune completarea indicatorului general de calitate la acest subiect.

3. *Stabilirea unui mecanism efectiv prin care urmează a fi aplicate reducerile de tarif și/sau achitate compensații pentru nerespectarea indicatorilor de calitate.*

În cazul nerespectării valorilor minime ale indicatorilor generali de calitate, operatorii rețelelor de transport și de distribuție a gazelor naturale pot fi penalizați de către Agenție prin reducerea de tarif sau achitarea de compensații consumatorilor finali. Totodată, în cazul depășirii indicatorilor garanți de continuitate, operatorii rețelelor de transport și de distribuție a gazelor naturale pot fi penalizați de către Agenție prin achitarea de compensații consumatorilor finali.

În cazul nerespectării valorilor minime ale indicatorilor de calitate, Legea nr.108/2016 cât și Regulamentul dă dreptul Agenției să reducă tarifele pentru transportul gazelor naturale și pentru distribuția gazelor naturale cu **până la 10%** din valoarea tarifului respectiv. În urma implementării și executării Regulamentului nr.422/2019 de către operatorii de sistem și monitorizării de către ANRE, s-a determinat că penalizarea operatorilor de sistem „cu până la 10% din valoarea tarifului în vigoare” este exagerat și în cazul penalizării impunându-i 10% ar duce operatorul de sistem la insolvabilitate. Astfel, în cazul nerespectării valorilor minime ale indicatorilor de calitate, penalizarea ar trebui să constituie 10% din valoarea tarifului pentru transportul gazelor naturale și pentru distribuția gazelor naturale per total, pentru toți indicatorii generali indicați în Regulament.

În vederea consolidării mecanismului de control a respectării de către operatorii de sistem a indicatorilor de calitate, precum și a celui de compensare a consumatorilor afectați, se consideră necesar de a include unele prevederi, care în cazurile, în care sunt încălcați indicatorii generali de calitate, operatorii de sistem să achite compensațiile către consumatorii finali automat, fără a fi necesară depunerea a unei cereri din partea solicitantului sau a consumatorului final.

4. *Erori în sistemul de informații privind valorile indicatorilor de calitate realizați, prezentate de operatorii de sistem.*

Operatorii sistemelor de distribuție și operatorii sistemelor de transport prezintă anual la Agenție, în modul stabilit, rapoarte privind valorile realizate ale indicatorilor de calitate.

Indicatorii respectivi vor permite Agenției să evalueze cât mai precis gradul respectării acestora de către operatori și după caz să intervină cu măsuri (de ex. reducerea de tarife).

Sistematizarea și totalizarea datelor reflectate în rapoartele prezentate de operatorii de sistem au scos în evidență erori în întocmirea Registrului întreruperilor (Tabelul 1 din Anexă), exprimate prin indicarea în Registru a unora și aceleași întreruperi de mai multe ori (întreruperi cu aceeași cauză și origine sau care s-au produs succesiv), ceea ce duce la denaturarea valorii SAIDI pentru filială și/sau întreprindere. Odată cu modificările propuse la Regulament este necesar de a face modificări și în sistemul de prezentare a informației privind valorile indicatorilor de calitate.

Persoanele /entitățile afectate sunt operatorii sistemului de transport și de distribuție a gazelor naturale (OSD) deținătorii licenței pentru serviciul de transport și de distribuție a gazelor naturale, eliberate de ANRE precum și utilizatorii de sistem (furnizorii de gaze naturale și consumatorii finali).

c) Cauzele care au dus la apariția problemei.

Conform datelor analizate pe parcursul anului 2021, în rețelele de gaze naturale din țară au fost operate 8590 întreruperi programate (cu 5520 cazuri mai mult comparativ cu anul 2020, cu 6701 mai mult ca în 2019 și cu 6562 de întreruperi programate realizate mai mult comparativ cu anul de activitate 2018), legate de executarea lucrărilor de întreținere a rețelei de gaze naturale, reparații curente, racordare și modernizare – lucrări necesare pentru exploatarea fiabilă a rețelei. Din totalul de întreruperi, 8532 cazuri (99.3%) au fost înregistrate de către operatorii de sistem din cadrul S.A. „Moldovagaz” și 58 cazuri (0.7%) de alți operatori de sistem, în timp ce 3 titulari de licențe („Proalfa-Service” SRL, FPC „Lăcătuș” SRL și „Darnic-gaz” S.A.) nu au operat nicio întrerupere cu caracter planificat. Cele mai multe întreruperi programate au fost înregistrate de către SRL „Cahul-gaz” – 2945 întreruperi, ceea ce constituie 34.3% din totalul de cazuri pe țară, fiind urmată de SRL „Chișinău-gaz” – cu 2488 cazuri, sau în expresie procentuală 29%.

La nivel de țară, starea de lucruri se prezintă în felul următor: în gazoductele de presiune medie și joasă au fost înregistrate 29.7% - întreruperi cu durata de 8 ore, 65.8% - cu durata de 36 ore, 2.7% - cu durata de 48 ore, 1.1% - cu durata de 72 ore și cu durata de 120 ore au fost înregistrate de 0.7% din numărul total de întreruperi, în timp ce la nivelul de presiune înaltă au fost înregistrate 2 întreruperi.

În baza informațiilor prezentate de titularii de licențe, constatăm că pe parcursul anului de referință au fost înregistrate 386 de întreruperi neprogramate, din care 368 sau 95.3% - la operatorii sistemului de distribuție afiliați S.A. „Moldovagaz” și 18 cazuri sau 4.7% - alți operatori.

Dacă în anul de activitate 2018 numărul întreruperilor neprogramate înregistrate (149 cazuri) au cunoscut o scădere considerabilă, de 40%, comparativ cu anul 2017 (248 cazuri), concluzionăm că începând cu anul 2019, valoarea înregistrată ne indică o creștere a sistărilor cu caracter avariat. Pentru anul 2019, vorbim de o creștere cu 32.8%, față de anul 2018 iar pentru anul de activitate 2020 s-a înregistrat o creștere cu 52.4% comparativ cu anul precedent. Cu privire la anul de referință – 2021, se remarcă din nou o scădere a numărului de întreruperi neprogramate comparativ cu anul 2020 - cu 87 cazuri mai puțin sau în expresie procentuală de 18.4%.

Lider la capitoul întreruperilor neprogramate pe parcursul perioadei 2018-2021 este operatorul sistemului de distribuție SRL „Cahul-gaz”, care a înregistrat un număr de 127 întreruperi avariate (cu 54 cazuri mai puțin comparativ cu anul de activitate 2020), din care 121 întreruperi au avut o durată de până la 36 ore/3 întreruperi cu durata de până la 48 ore. Pe parcursul primilor ani (perioada anilor 2011-2015) de la momentul punerii în aplicare a reglementărilor privind calitatea serviciilor de transport și distribuție a gazelor naturale, prestate de către operatorii de sistem (OST și OSD), în repetate rânduri s-a constatat neexecutarea obligației de informare a

consumatorilor despre întreruperile neprogramate. Dacă pentru anul 2015, SRL „Chișinău-gaz” în cazul celor 10 întreruperi neprogramate înregistrate și SRL „Găgăuz - gaz” - 139 întreruperi neprogramate, au raportat despre nerespectarea cerinței de informare a consumatorilor afectați despre întreruperile respective, atunci, pentru perioada 2016-2021 datele comunicate de operatorii de sistem ne vorbesc despre o redresare a situației. Consumatorii finali și/sau utilizatorii de sistem au fost informați în măsură deplină despre motivul întreruperii și despre termenul preconizat pentru reluarea serviciului. Adicional obligației de informare, operatorilor de sistem le revine și obligația de a respecta termenul normativ prevăzut pentru informarea consumatorilor afectați de întreruperile neprogramate. Pentru OST, termenul dat este de până la 6 ore, în timp ce pentru OSD – până la 12 ore. Excepție de la concluziile expuse vizavi de respectarea de către titularii de licență a indicatorului de calitate Informarea despre întreruperile neprogramate o constituie cazul SRL „Bălți-gaz” – din totalul de 1190 de întreruperi cu caracter neprogramat înregistrate, informarea consumatorilor afectați, cu respectarea termenului normativ de 12 ore a fost realizată în cazul a 1155 de întreruperi sau în expresie procentuală, 97% .

Cu referire la operatorii de sistem care au raportat inclusiv și cazuri de depășire a duratei admisibile – SRL „Cimișlia-gaz”- 2 întreruperi, SRL „Taraclia-gaz - 1 întrerupere și SRL „Ungheni-gaz” - 2 întreruperi, menționăm că potrivit prevederilor pct. 15 din Regulament, intervine obligația operatorului de sistem de a achita compensații consumatorilor afectați de întreruperea în cazul căreia a fost admisă nerespectarea indicatorului garantat de calitate „durata întreruperii”.

Agenția a inițiat modificări la proiectul Regulamentului în scopul înlăturării unor lacune legate de evidența activității desfășurate de OSD la capitolul determinării și prezentării informației referitor la valorile minime ale indicatorilor de calitate.

Ce ține de indicatorii de calitate generali ANRE vine cu completarea acestui indicator, întru responsabilizarea operatorului de sistem în executarea calitativă și în timp a serviciului prestat consumatorului final.

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

În legătură cu faptul că mulți OSD nu au prezentat informația veridică privind **valorile minime ale indicatorilor de calitate realizate în anii de activitate 2020-2021**, ANRE a fost pusă în situația imposibilității calculării și aprobării limitelor admisibile ale indicatorului SAIDI începând cu 1ianuarie 2022.

În anul 2021 au fost cazuri de întreruperi cu depășirea duratei admisibile potrivit prevederilor pct. 15 din Regulament, prin care intervine obligația operatorului de sistem de a achita compensații consumatorilor afectați de întreruperea în cazul căreia a fost admisă nerespectarea indicatorului garantat de calitate „durata întreruperii”, conform rapoartelor prezentate de operatorii de sistem SRL „Cimișlia-gaz”- 2 întreruperi, SRL „Taraclia-gaz - 1 întrerupere și SRL „Ungheni-gaz” - 2 întreruperi.

În cazul în care nu se va interveni cu modificări la Regulament operatorul de sistem nu va putea fi sancționat în urma încălcării acestor indicatori garantați de continuitate.

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului

În conformitate cu art. 7 alin. (1) lit. 1), art. 68 din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale: ANRE elaborează și aprobă Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a gazelor naturale, monitorizează respectarea de către operatorii de sistem a indicatorilor de calitate.

Potrivit prevederilor art. 68 din Legea nr.108/2016, calitatea serviciilor de transport și de distribuție a gazelor naturale se evaluează în baza indicatorilor de calitate, stabiliți în Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a gazelor naturale, care reflectă:

1. continuitatea livrării gazelor naturale;
2. parametrii de calitate a gazelor naturale livrate;
3. calitatea relațiilor dintre operatorul de sistem și utilizatorii de sistem.

Agenția stabilește indicatori generali, care se calculează pentru operatorul de sistem, și indicatori garantați, care vizează utilizatorul de sistem individual, precum și valorile minime ale indicatorilor de calitate, care se actualizează în funcție de situația obiectivă din sectorul gazelor naturale și de cerințele utilizatorilor de sistem.

Reieșind din prevederile art. 68 alin. (2) din Legea 108/2016 pentru nerespectarea valorilor minime ale indicatorilor de calitate, Agenția este în drept să reducă tarifele pentru transportul gazelor naturale și pentru distribuția gazelor naturale cu până la 10% din valoarea tarifului respectiv și/sau să stabilească compensații individuale ce urmează a fi achitate de operatorul de sistem utilizatorilor de sistem, în conformitate cu Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a gazelor naturale.

2. Stabilirea obiectivelor

a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)

Obiectivele legate direct de problemă sunt:

- stabilirea limitelor admisibile ale indicatorului SAIDI (durata medie a întreruperilor în rețea) ținându-se cont de informația statistică cu privire la întreruperi;
- creșterea calității serviciului de transport și de distribuție a gazelor naturale prin completarea indicatorilor de calitate,;
- sporirea responsabilității operatorilor de sistem în cazul examinării solicitărilor consumatorilor finali;
- stabilirea instrumentelor de monitorizare de către Agenție a respectării de către titularii de licențe a drepturilor consumatorilor finali;
- asigurarea respectării drepturilor consumatorilor finali de a li se livra gaze naturale în mod continuu și fiabil;
- compensarea prejudiciilor consumatorilor finali, în cazul prestării de servicii necalitative prin acordarea de compensații automat de către operatorul de sistem;
-

3. Identificarea opțiunilor

a) Expuneți succint opțiunea „a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție

Opțiunea dată constă în a nu modifica și completa Regulamentul.

Totodată, în cazul în care nu va fi întreprinsă nici o acțiune în sensul intervenirii în modificarea Regulamentului, performanța indicatorului de calitate privind serviciul de transport și de distribuție a gazelor naturale realizat de către OST/OSD va fi mai scăzut. Divergențele de interpretare al cadrului normativ vor duce la neînțelegeri și litigii în instanța de judecată.

b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea ținesc cauzele problemei, cu indicarea noutăților și întregului spectru de soluții/drepturi/obligații ce se doresc să fie aprobate

Potrivit proiectului de modificare a Regulamentului, se propune de a defini noțiunile de întreruperi programate și neprogramate.

Punctul 10 al Regulamentului va fi modificat din considerentul că baza de date statistice cu privire la întreruperi (indispensabilă pentru stabilirea de către Agenție a limitelor admisibile ale indicatorului general SAIDI) a fost posibil de a fi creată abia anul acesta, fapt care nu permite stabilirea cel puțin pentru următorii 3 ani a valorilor limitelor admisibile ale SAIDI, se propune excluderea termenului obligatoriu de „1 ianuarie 2022” - termen deja depășit.

Punctul 11 din Regulament se modifică pentru a stabili limitele admisibile ale indicatorului SAIDI o dată la 2 ani ținându-se cont de valoarea medie ponderată a indicatorului SAIDI, care se calculează pentru ultimii 3 ani. La fel a fost inclusă și formula pentru a stabili limitele admisibile ale indicatorului SAIDI.

Punctul 13 se modifică pentru a da o explicație mai clară în valoarea reducerii de tarif în cazul nerespectării valorilor admisibile ale indicatorului SAIDI.

Proiectul se completează cu pct. 13¹ pentru a indica clar care sunt *indicatorii garantați de continuitate a serviciului de transport și de distribuție a gazelor naturale*.

Prevederea pct. 14 alin. 2) se modifica pentru a nu limita operatorii de sistem în efectuarea lucrărilor de racordare.

De asemenea se intervine cu modificare și în formula de calculare a sumei compensației minime, unde termenul „P- prețul pentru gazele naturale furnizate de furnizor consumatorului final” va fi substituit cu termenul „T- tariful pentru prestarea serviciul de transport sau de distribuție, întrucât serviciul în cauză este prestat de operatorul de transport sau de distribuție a gazelor naturale și din acest motiv se va folosi tariful de prestare a serviciului de către operatorul de sistem.

În punctele 13, 42 și 51 se modifică procentul de penalizare din valoarea tarifului a operatorilor de sistem.

În vederea consolidării mecanismului de control și respectării de către operatorii de sistem a indicatorilor de calitate se propune modificarea pct. 50 a Regulamentului și completarea lui cu pct. 50¹ în scopul responsabilizării operatorului de sistem în cazul prestării serviciului de demontare/montare și de înlocuire a echipamentului de măsurare la consumatorii casnici.

În perioada acestor 3 ani de implementare a Regulamentului, s-a constatat că cereri din partea consumatorilor privind încălcarea termenului de punere sub presiune a instalației de utilizare nu sunt, cu toate că în practică astfel de cazuri au loc. Deaceia, pentru a înlătura această lacună se

propune la pct. 56 și 58 substituirea textului „solicitantului, la cerere” cu textul „consumatorului final, fără a fi necesară o solicitare din partea lui”.

Totodată, se propune completarea Regulamentului cu pct.73¹ prin care operatorul de sistem va achita utilizatorului de sistem o compensație triplă în cazul în care Agenția constată că nu și-a onorat obligațiile de achitare a compensațiilor prevăzute în Regulament. Această prevedere de asemenea, duce la responsabilizarea operatorului de sistem în prestarea serviciului de transport sau de distribuție a gazelor naturale calitative către utilizatorii de sistem.

c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare

În urma examinării opțiunilor și a altor căi alternative, în prestarea serviciului calitativ de transport și de distribuție de către operatorii de sistem către utilizatorii de sistem, s-a constatat elaborarea modificărilor la Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a gazelor naturale, aprobat prin Hotărârea ANRE 422/2019 care vor duce la soluționarea problemelor ce pot apărea în relațiile dintre operatorii de sistem și utilizatorii de sistem, iar alte obținui și căi alternative legate de ridicarea nivelului calității serviciului de transport și de distribuție a gazelor naturale nu ar soluționa problemele expuse anterior.

4. Analiza impacturilor opțiunilor

a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate

În cazul în care nu se va interveni cu modificări la Regulament:

- ar putea apărea neînțelegeri/divergențe dintre operatorii de sistem și utilizatorii de sistem vizavi de calitatea serviciului de transport și de distribuție a gazelor naturale prestat de către OST/OSD;
- nu se va aplica plata automată a compensațiilor pentru nerespectarea indicatorilor generali și garanții de calitate (durata și numărul admis de întreruperi, soluționarea în termen a reclamațiilor utilizatorilor legate de calitatea gazelor naturale etc.);
- nu va crește calitatea serviciului de transport și de distribuție a gazelor naturale și a continuității alimentării cu gaze naturale a utilizatorilor;
- nu va fi asigurat un mecanism efectiv de compensare a prejudiciilor consumatorilor finali în cazul prestării de servicii necalitative;
- calitatea serviciului prestat de operatorii de sistem de facto ar fi încălcați, de iure, în urma raportării de către operatorii de sistem la ANRE, nivelul indicatorilor generali și garanții de continuitate vor fi perfecti.

b1) Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Elaborarea modificărilor la Regulament constă în necesitatea îmbunătățirii cadrului secundar de reglementare, astfel creând premise pentru soluționarea problemelor ce pot apărea în relațiile dintre operatorii de sistem și utilizatorii de sistem privind calitatea serviciului de transport și de distribuție a gazelor naturale.

Opțiunea recomandată :

-va duce la buna înțelegere dintre operatorii de sistem și utilizatorii de sistem în procesul calității prestării serviciului de transport și de distribuție a gazelor naturale;

-va spori responsabilitatea operatorilor de sistem în cazul examinării solicitărilor consumatorilor finali;

-va crește calitatea serviciului de transport și de distribuție a gazelor naturale și va asigura continuitatea alimentării cu gaze naturale a utilizatorilor;

-va fi asigurat un mecanism efectiv de compensare a prejudiciilor consumatorilor finali în cazul prestării de servicii necalitative.

Costuri:

- implementarea reglementării nu necesită alocarea unor mijloace financiare suplimentare din bugetul de stat;

- costuri aferente informării solicitanților sau utilizatorilor privind indicatorii de calitate a serviciilor de transport și de distribuție a gazelor naturale.

Indicatorii de calitate, specificați în proiectul de modificare a Regulamentului, sunt realizabili cu resursele alocate operatorilor prin intermediul costurilor de bază și a investițiilor anuale. Prin urmare, operatorii deja dispun de toate costurile necesare legate de realizarea prevederilor de modificare a Regulamentului. În același timp, plata compensațiilor și aplicarea penalităților reprezintă o reacție adecvată vizavi de cazurile de nerespectare a indicatorilor de calitate. Altfel spus – încălcarea indicatorilor de calitate poate fi considerată cheltuială ineficientă a resurselor alocate operatorului de Agenție prin costurile de bază și investiții, iar prin aplicarea penalităților și compensațiilor operatorii vor restitui consumatorilor o parte din cheltuielile ineficiente.

În ceea ce privește aspectul financiar al activității OST și OSD menționăm că modificările la Regulament nu va afecta negativ activitatea acestora, dacă operatorii de sistem vor presta conștient servicii de calitate al gazelor naturale utilizatorilor de sistem conform actelor normative din sectorul gazelor naturale.

În ceea ce privește utilizatorii de gaze naturale, se estimează că aceștia nu vor suporta costuri în legătură cu elaborarea modificărilor la Regulamentul propus, al contrariu vor avea doar beneficii.

ANRE va suporta costuri legate doar de elaborarea și aprobarea Hotărârii privind modificarea Regulamentului cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a gazelor naturale, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 422/2019. Acestea sunt, însă, neesențiale în raport cu beneficiile intervenției statului.

Beneficii:

Principalele beneficii ale intervenției statului ar putea fi următoarele:

- va fi îmbunătățit gradul de transparentă în relațiile dintre operatorii sistemului de transport și de distribuție a gazelor naturale și utilizatori;
- va fi asigurată informarea corectă a utilizatorilor referitor la drepturile sale în cazul în care sunt încălcați indicatorii de calitate;
- implementarea modificărilor Regulamentului respectiv va contribui semnificativ la atingerea obiectivelor privind prestarea calitativă a serviciilor de transport și de distribuție a gazelor naturale de către operatorii de sistem către utilizatori.

b2) Pentru opțiunile alternative analizate, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

În contextul prevederilor legislației în vigoare, nu au fost identificate opțiuni alternative de intervenție. Nu este cazul, întrucât nu sunt obținute alternative.

c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizați în acesta

În urma analizei opțiunii propuse nu au fost identificate riscuri care ar putea duce la eșecul intervenției sau efecte negative.

d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sânt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi

Indicatorii de calitate, specificați în proiectul Regulamentului, sunt realizabili cu resursele alocate actualmente operatorilor prin intermediul costurilor de bază și a investițiilor anuale. Prin urmare, operatorii deja dispun de toate costurile necesare legate de realizarea prevederilor modificării Regulamentului. În același timp, plata compensațiilor și aplicarea penalităților reprezintă o reacție adecvată vizavi de cazurile de nerespectare a indicatorilor de calitate. Altfel spus – încălcarea indicatorilor de calitate poate fi considerată cheltuială ineficientă a resurselor alocate operatorului de Agenție prin costurile de bază și investiții, iar prin aplicarea penalităților și compensațiilor operatorii vor restitui consumatorilor o parte din cheltuielile ineficiente.

Implementarea noilor modificări la Regulament nu va genera noi costuri de conformare, suportate de titularii de licență în scopul ajustării procedurilor interne cu prevederile noi.

În ceea ce privește aspectul financiar al activității OST și OSD menționăm că modificările la Regulament nu va afecta negativ activitatea acestora, dacă operatorii de sistem vor presta conștient servicii de calitate al gazelor naturale utilizatorilor de sistem conform actelor normative din sectorul gazelor naturale.

La fel și utilizatorii de sistem, se estimează că nu vor suporta costuri în legătură cu elaborarea modificărilor la Regulament.

Concluzie

e) Argumentați selectarea unei opțiuni, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați

Reieșind din cele indicate mai sus, autorii Analizei Impactului promovează opțiunea care presupune elaborarea și promovarea spre aprobare a modificărilor la Regulament pentru a obține următoarele avantaje:

- asigurarea continuității livrării gazelor naturale la parametri stabiliți de Agenție, (limitele admisibile ale indicatorului SAIDI, (durata medie a întreruperilor în rețea, ținându-se cont de informația statistică cu privire la întreruperi);

- monitorizarea eventualelor abuzuri din partea operatorilor de sistem al gazelor naturale în raport cu solicitanții sau utilizatorii de gaze naturale;
- sporirea responsabilității operatorilor de sistem în cazul examinării solicitărilor consumatorilor finali;
- garantarea furnizării neîntrerupte a gazelor naturale cu respectarea indicatorilor de calitate stabiliți,
- creșterea calității serviciului de transport și de distribuție a gazelor naturale și a continuității alimentării cu gaze naturale a utilizatorilor;
- compensarea prejudiciilor consumatorilor finali în cazul prestării de servicii necalitative prin acordarea compensațiilor automat.

5. Implementarea și monitorizarea

a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sunt necesare

În prezent, cadrul juridic conține prevederile necesare pentru a permite Agenției de a efectua monitorizarea activității titularilor de licență din sectorul gazelor naturale .

b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea

Potențialii indicatori de performanță ce ar putea fi utilizați pentru a efectua monitorizarea și impactul intervenției propuse:

1. numărul reclamațiilor solicitanților sau a consumatorilor finali cu privire la calitatea prestării serviciilor de transport și de distribuție a gazelor naturale.
2. informația operatorilor de sistem raportată la ANRE privind calitatea serviciului de transport/distribuție a gazelor naturale;
3. informația din registrul întreruperilor în livrarea gazelor naturale consumatorilor finali (de la OST și OSD);
4. informația privind nivelul indicatorilor generali de calitate în rețeaua de distribuție a gazelor naturale (de la OSD);
5. informația privind indicatorii garanți de calitate în livrarea gazelor naturale (de la OST și OSD).

c) Identificați peste cât timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea

Evaluarea impactului modificărilor propuse va fi posibil în termen scurt, deoarece odată cu publicarea, utilizatorii de sistem vor fi obligați să se conformeze.

6. Consultarea

a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă

- Operatorii sistemelor de transport și de distribuție a gazelor naturale;
- Utilizatorii de sistem (furnizorii de gaze naturale, solicitanții, consumatorii finali a gazelor naturale)

b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților

Analiza Impactului la proiectul Hotărârii ANRE privind modificarea Regulamentului cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a gazelor naturale, aprobat prin Hotărârea

ANRE 422/2019 cât și proiectul au fost publicate pe pagina oficială a ANRE și supuse consultării cu autoritățile competente și alte părți interesate în conformitate cu Legea privind transparența în procesul decizional nr. 239/2008 și Legea privind actele normative nr. 100/2017.

Agenția a expediat spre consultare și avizare la data de 28.11.2022 în adresa Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Consiliul Concurenței, furnizorilor de gaze naturale, operatorilor sistemelor de transport și de distribuție a gazelor naturale, Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor, Confederația Națională a Patronatului fonograma prin care sa solicitat avize asupra Analizei Impactului și proiectului Hotărârii până la data de 14.12.2022.

Concomitent a fost emis un anunț cu privire la inițierea examinării acestora, astfel, încât orice persoană să aibă posibilitatea să prezinte propuneri și obiecții pe marginea lor, la adresa electronica a Agenției.

c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)

Obiecții și propuneri la Analiza Impactului nu au parvenit din partea părților interesate, iar propunerile la proiect sunt incluse în tabela de sinteză.

Poziția entităților consultate asupra proiectului Hotărârii:

SRL „Chișinău -gaz” – a propus modificarea proiectului la pct. 13 legat de nerespectarea valorilor admisibile ale indicatorului SAIDI. La pct. 15¹ după cuvintele „operatorul de sistem” de completat cu cuvintele „care se face responsabil pentru neexecutarea în termeni stabiliți a lucrărilor.” Concomitent vin cu unele propuneri de completare a proiectului.

SRL „Edineț-gaz” – a venit cu propuneri de modificare, redactare și completare a proiectului. Au propus completarea noțiunii „**întreruperi programate**” cu cuvintele „ lucrări de racordare”, au propus o altă variantă a noțiunii „**întrerupere neprogramată**”,. La pct. 10 au propus substituira cuvintelor „ condiții speciale” cu cuvintele „în condiții de forță majoră”.

SRL „Bălți -gaz” – a propus ca în tot textul proiectului de exclus sintagma „fără a fi necesară o solicitare din partea lui” (consumatorului) și de a lăsa fără modificări sintagma” la cerere”. Totodată au venit cu unele redactări și concretizări la proiect.

SRL „Cimișlia -gaz” – a venit cu propuneri de redactare și concretizare a proiectului. La pct. 11 al proiectului au solicitat o precizare a termenilor utilizați în formula de calcul al indicatorului SAIDI. La pct. 22 al proiectului au solicitat să se păstreze redacția inițială.

SRL „Rotalin Gaz Trading” – au solicitat de a nu modifica *cuantumului compensațiilor* prevăzuți la pct. 26.

Consiliul Concurenței - lipsa de propuneri și obiecții.

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale - lipsa de propuneri și obiecții.

Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorului – avizează pozitiv proiectul, modificări și completări la Analiza Impactului și proiectul Hotărârii nu au.

SRL „Moldovatransgaz” - lipsa de propuneri și obiecții.

Anexă
Tabel pentru identificarea impacturilor

Categoriile de impact	Punctaj atribuit		
	<i>Opțiunea propusă</i>	<i>Opțiunea alternativă 1</i>	<i>Opțiunea alternativă 2</i>
Economic			
costurile desfășurării afacerilor	1		
povara administrativă	0		
fluxurile comerciale și investiționale	0		
competitivitatea afacerilor	+1		
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii	+1		
concurența pe piață	0		
activitatea de inovare și cercetare	0		
veniturile și cheltuielile publice	0		
cadrul instituțional al autorităților publice	0		
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori			
bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor			
situația social-economică în anumite regiuni	1		
situația macroeconomică	0		
alte aspecte economice	0		
Social			
gradul de ocupare a forței de muncă	0		
nivelul de salarizare	0		
condițiile și organizarea muncii	0		
sănătatea și securitatea muncii	0		
formarea profesională	0		
inegalitatea și distribuția veniturilor	0		
nivelul veniturilor populației	0		
nivelul sărăciei	+1		

accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile	+1		
diversitatea culturală și lingvistică	0		
partidele politice și organizațiile civice	0		
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea	0		
modul sănătos de viață al populației	0		
nivelul criminalității și securității publice	0		
accesul și calitatea serviciilor de protecție socială	0		
accesul și calitatea serviciilor educaționale	0		
accesul și calitatea serviciilor medicale	0		
accesul și calitatea serviciilor publice administrative	0		
nivelul și calitatea educației populației	0		
conservarea patrimoniului cultural	0		
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale	0		
accesul și participarea populației în activități sportive	0		
discriminarea	0		
alte aspecte sociale	0		
De mediu			
clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon	0		
calitatea aerului	0		
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen	0		
biodiversitatea	0		
flora	0		
fauna	0		
peisajele naturale	0		
starea și resursele solului	0		
producerea și reciclarea deșeurilor	0		
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile	0		

consumul și producția durabilă	0		
intensitatea energetică	0		
eficiența și performanța energetică	0		
bunăstarea animalelor	0		
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)	0		
utilizarea terenurilor	0		
alte aspecte de mediu	0		

Tabelul se completează cu note de la -3 la +3, în drept cu fiecare categorie de impact, pentru fiecare opțiune analizată, unde variația între -3 și -1 reprezintă impacturi negative (costuri), iar variația între 1 și 3 – impacturi pozitive (beneficii) pentru categoriile de impact analizate. Nota 0 reprezintă lipsa impacturilor. Valoarea acordată corespunde cu intensitatea impactului (1 – minor, 2 – mediu, 3 – major) față de situația din opțiunea „a nu face nimic”, în comparație cu situația din alte opțiuni și alte categorii de impact. Impacturile identificate prin acest tabel se descriu pe larg, cu argumentarea punctajului acordat, inclusiv prin date cuantificate, în compartimentul 4 din Formular, lit. b¹) și, după caz, b²), privind analiza impacturilor opțiunilor.